

2757/757/ly/97

Exnr. 9 van 20 Exn

NOTA

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Nota bestemd voor

- CS
- HACIV
- HAO
- HAVI
- HAMIDKL
- HAMIDKLu
-

Nummer
DIS97005985

Datum
28 november 1997

Onderwerp:
Inlichtingenbulletin

1. Hierbij doe ik U toekomen Inlichtingen-Bulletin nr.46/97 van de MID.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst,

Commodore

Bijlagen

- 1 -

Opsteller

drs

Doorkiesnummer

070-3186967

INLICHTINGEN-BULLETIN NR.: 46/97

(27 november 1997)

Egypte	-Egyptische fundamentalisten bieden wapenstilstand aan
Rusland	-Defensie-uitgaven
	-Tijdige uitbetaling salarissen nog steeds problematisch
Estland	-Problemen voor Russische minderheid
Rwanda	-Recente ontwikkelingen
Cambodja	-Machthebber Cambodja versterkt zijn positie

EGYPTE

Egyptische fundamentalisten bieden wapenstilstand aan

De extremistisch islamitische strijdgroep al-Jamaa al-Islamiya is na de aanslag in Luxor naar buiten getreden. Deze strijdgroep, die geldt als belangrijkste gewapende oppositie-groepering in Egypte, zou de aanslag hebben opgeëist. Nu heeft zij in de afgelopen week de Egyptische regering een wapenstilstand aangeboden, in ruil voor de inwilliging van enkele eisen. Dit betreft primair de vrijlating van al haar gearresteerde leden. De Egyptische regering heeft negatief gereageerd, naar verluidt omdat zij de echtheid van het aanbod van de genoemde groep in twijfel trekt. De regering- [REDACTED] heeft verder besloten, voor het eerst, eenheden van het reguliere Egyptische leger in te zetten ter beveiliging van toeristische locaties. Tot nu toe was de beveiliging enkel een aangelegenheid van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Dit gebeurde door slecht getrainde para-militaire eenheden.

Te oordelen naar inlichtingen heeft de leiding van al-Jamaa al-Islamiya in de afgelopen tijd een verdeelde indruk gemaakt. De 'traditionele' leiding, die voor een groot deel in de gevangenis zit, heeft medio dit jaar haar aanhangers opgeroepen de gewelddadige acties te staken. Maar prominente leden van de groepering in het buitenland, tegen wie president [REDACTED] in de afgelopen dagen na aanleiding van Luxor ageerde, wezen deze oproep meteen van de hand. Tot nu toe heeft de 'traditionele' leiding nog niet *officieel* gereageerd op het bloedbad in Luxor. Verwacht wordt dat tijdens een komend massaproces (n.a.v. andere acties), op 3 december as., door één van de verdachten van al-Jamaa al-Islamiya een verklaring voorgelezen zal worden waarin het officiële standpunt van de 'traditionele' leiding over de gebeurtenissen in Luxor bekend zal worden.

Een eventuele ideologische breuk binnen de al-Jamaa al-Islamiya beweging zou kunnen leiden tot een verdere radicalisering van splintergroepen, met nog meer geweldsexplosies als gevolg.

RUSLAND

Defensie-uitgaven

De Russische Minister van Defensie, [REDACTED] heeft bekendgemaakt dat het Ministerie van Defensie tot nu toe slechts 49% van het (eerder dit jaar gekorte) defensiebudget voor 1997 (83,17 duizend miljard Roebel = 14,09 miljard US Dollar) uitbetaald heeft gekregen. Eind september heeft het Russische Ministerie van Financiën laten weten dat de defensie-uitgaven gedurende de eerste 7 maanden van dit jaar 48% procent van het (gekorte) defensiebudget voor 1997 bedroegen (vide Inlichtingenbulletin 38/97). Hoewel volgens [REDACTED] de kritieke financiële positie van Defensie enigszins verbeterd zou zijn, zijn er weinig argumenten die een dergelijke bewering onderbouwen.

Als het huidige uitbetalingsregime de rest van dit jaar wordt gehandhaafd zou dit betekenen dat Defensie uiteindelijk slechts ruim 46,5 duizend miljard Roebel (7,89 miljard US Dollar) ontvangt, ofwel ongeveer 56% van de totale defensiebegroting voor dit jaar. De kans dat dit jaar een trendbreuk in de daling van de Russische defensie-uitgaven (vide Inlichtingenbulletin 38/97) zou worden bereikt is hiermee feitelijk verkeken, gezien de onwaarschijnlijkheid van substantiële financieringsoperaties gedurende de resterende weken van dit jaar. Dit zou betekenen dat het jaar 1997 weer een vermindering van de reële Russische defensie-uitgaven zal laten zien.

Tijdige uitbetaling salarissen nog steeds problematisch

Er zijn diverse aanwijzingen dat het Russische Ministerie van Defensie nog steeds (of opnieuw) problemen ondervindt bij de tijdige uitbetaling van salarissen, ondanks de melding dat per 1 september jl. alle achterstallige salarissen zijn uitbetaald. Bovendien heeft het Ministerie nog een schuld à 6 duizend miljard Roebel (ruim 1 miljard US Dollar) bestaande uit achterstallige toelages (o.a. voor woonkosten en ten behoeve van Chernobyl-slachtoffers), die uiterlijk op 1 januari 1998 zou moeten zijn vereffend. Tijdige uitbetaling is verre van waarschijnlijk. Overigens zijn er plannen om het uitgebreide stelsel van toelages voor militairen te schrappen en te compenseren door een loonsverhoging, die tegelijkertijd weer wordt afgeroomd door de invoering van inkomstenbelasting voor militairen. [Tot op heden zijn Russische militairen vrijgesteld van het betalen van inkomstenbelasting].

Uit opmerkingen van het plv. hoofd van de Russische Presidentiële Staf, [REDACTED] blijkt dat de door de overheid geclaimde verbetering in de uitbetaling van de militaire salarissen tot dusver niet het gewenste positieve effect op moreel en discipline onder het officierscorps tot gevolg heeft gehad.

ESTLAND

Problemen voor Russische minderheid

Het Estse parlement heeft vorige week een wet aangenomen waarin het aantal arbeidsplaatsen waarvoor kennis van de Estse taal vereist wordt, verder is uitgebreid. Dit betekent onder andere dat kennis van de taal verplicht is voor leden van het parlement, gemeenteraden, werknemers in de publieke sector en zelfs voor zakenmensen en werknemers in bedrijven.

[REDACTED]

Dit soort maatregelen werpt een extra barrière op voor de integratie van de Russische minderheid in de Estse samenleving. Deze bevolkingsgroep werd al gedwongen om taalonderwijs te volgen c.q. een "taalexamen" te ondergaan voor het verkrijgen van een Ests paspoort. Dit principe wordt vooral bekritiseerd door de Russische Federatie en is onderwerp van discussie tussen vertegenwoordigers van de OVSE en de Estse autoriteiten.

De wet zal de huidige toch al slechte positie van de etnische Russen feitelijk weinig doen veranderen. Het Estse parlement geeft echter wel een signaal aan Moskou dat het zich niet veel aantrekt van de kritiek op het beleid aangaande de Russische minderheid.

De relaties tussen de Baltische landen en Moskou leken na de grensovereenkomst tussen Rusland en Litouwen een positieve kant op te gaan. De maatregelen van het Estse parlement en de recent opnieuw stukgelopen onderhandelingen over de definitieve vaststelling van de grens tussen Estland en de RF, wijzen er echter op dat de relaties met Moskou nog steeds gespannen zijn.

RWANDA

Recente ontwikkelingen

De situatie in het noordwesten van Rwanda blijft gespannen, met name in Gisenyi, Ruhengeri, Kibuye en Gitarama. De ex-FAR (voormalige Rwandese leger) en de Interahamwe milities (extremistische Hutu's) zijn nog altijd actief in het gebied, opererend vanuit Noord-Kivu in de Democratische republiek Congo. In de nacht van 17 op 18 november werd door ex-FAR en Interahamwe gezamenlijk een operatie uitgevoerd in Giciye, ongeveer 35 km oost van Gisenyi, waarbij geprobeerd werd mensen uit de gevangenis te bevrijden. Daarbij vielen meer dan 300 doden. Ongeveer 100 rebellen zouden zijn gedood, evenals ongeveer 80 gevangenen en een onbekend aantal burgers. Zo'n 90 gevangenen zouden zijn ontsnapt. De rebellen zouden op deze wijze naast het versterken van hun eigen gelederen vooral de aandacht willen vestigen op het feit dat meer dan 120.000 mensen in overvolle gevangenschappen zitten opgesloten, in afwachting van processen die nog jaren op zich kunnen laten wachten.

De ex-FAR en Interahamwe zouden in hun strijd tegen het huidige regime tot samenwerking kunnen zijn overgegaan als gevolg van hun verzwakte slagkracht. Hun gebrek aan moderne wapens duidt op weinig steun vanuit het buitenland. Het totale aantal strijders wordt geschat op ongeveer 15.000 man. Ze voeren minder vaak acties uit, maar wel steeds vaker gezamenlijk. De rebellen zijn niet in staat hun acties uit te breiden naar andere delen van het land. De Hutu-extremisten roepen weer op tot genocide op de Tutsi-minderheid in het land, in plaats van het regime omver te willen werpen. Dit zou kunnen uitmonden in een toename van het aantal terroristische aanslagen op burgers. Deze dreiging zal ook pogingen van gematigde Tutsi's in Kigali bemoeilijken om door middel van een algemene amnestie het conflict te beëindigen.

Het Rwandese leger, de RPA, is bij talrijke schermutselingen te sterk voor de rebellen. De RPA voert ook regelmatig vergeldingsacties uit waarbij niet altijd even doelgericht te werk wordt gegaan, en burgers in het wilde weg worden gedood. Ondanks strakke maatregelen tegen zich misdragende militairen lijkt het leger nog

[REDACTED]

erg vaak blinde wraakacties tegen Hutu-burgers te begaan. Een militaire oplossing in het conflict lijkt niet erg waarschijnlijk, gezien de steun die de rebellen nog steeds vinden in het noordwesten van het land, en in noord Kivu. Ook het ruige terrein werkt in het nadeel van het regeringsleger. De rebellen zullen ook blijven doorgaan met hun aanvallen op Tutsi's en Hutu-collaborateurs. Ook de criminaliteit neemt hand over hand toe. Een groeiend aantal gedemobiliseerde en gedeserteerde RPA militairen zou in de hoofdstad Kigali steeds frequenter aanvallen uitvoeren.

Steeds vaker wordt in kringen van NGO's, buitenlanders en kerken kritiek geuit op het regime, dat niet erg effectief lijkt te zijn bij het onder controle krijgen van de situatie. De toenemende criminaliteit door voormalige RPA-militairen maakt een slechte indruk. De RPA wil duidelijk de activiteiten van ex-FAR en Interahamwe onder controle krijgen, maar de gebruikte methode krijgt weinig lokale en internationale steun. De situatie in noordwest Rwanda blijft voorlopig gevaarlijk. Het conflict weerhoudt de regering ervan zich te richten op politieke en economische hervormingen, zodat verzoening met de Hutu-bevolking een kans zou kunnen krijgen. Het conflict zal zich in hoofdzaak tot het noordwesten beperken, omdat de rebellen niet sterk genoeg zijn. Daardoor zullen de hoofdstad en de regering voorlopig niet echt bedreigd worden.

CAMBODJA

Machthebber Cambodja versterkt zijn positie

Eind oktober sprak de voormalige Rode Khmer-strijder [REDACTED] zijn steun uit voor de tweede premier [REDACTED] had zich tot dan toe neutraal opgesteld in het conflict tussen eerste premier prins [REDACTED] en tweede premier [REDACTED] (In Cambodja worden sinds de verkiezingen van 1993 het premierschap en alle ministersposten door de twee grootste regeringspartijen vervuld. Zodoende heeft Cambodja een 'eerste' premier en een 'tweede' premier. In juli nam [REDACTED] met militair geweld de macht in Cambodja over en vluchtte [REDACTED] naar het buitenland). [REDACTED] was tot augustus 1996 één van de belangrijkste topfunctionarissen van de Rode Khmer. In augustus van dat jaar liep hij na een intern geschil over naar de regering van [REDACTED] en [REDACTED]. Aan [REDACTED] werd amnestie verleend en hij kreeg de controle over het gebied rond de plaats Pailin (in West-Cambodja aan de grens met Thailand). De controle over dit gebied, dat rijk is aan edelstenen en tropisch hout, is van politiek en militair belang voor [REDACTED]. Ten zuiden van Pailin ligt Samlot. In dit plaatsje wordt gevochten tussen de troepen van [REDACTED] en het regeringsleger. Waarschijnlijk heeft [REDACTED] zijn steun voor [REDACTED] uitgesproken i.v.m. angst voor het mogelijk overslaan van de gevechten naar Pailin, waardoor de machtspositie van [REDACTED] zou worden bedreigd. [REDACTED] loopt met het verkrijgen van deze steun niet het risico dat hij een strijd op meerdere fronten moet voeren terwijl [REDACTED] zijn machtspositie kan consolideren. Daarnaast kon [REDACTED] deze steun goed gebruiken i.v.m. de volgens Westerse militaire waarnemers afgenomen bereidheid van [REDACTED] troepen om te vechten. Er zou zelfs sprake zijn van desertie door o.a. de langdurige strijd, de verliezen die [REDACTED] troepen leiden door de vele mijnen en de onregelmatige betaling.